

УДК 616-089:371.388.

ВИКЛАДАННЯ ХІРУРГІЇ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ

**І. Є. Бородаєв, І. В. Шарапов, О. Б. Зубков, В. М. Качанов, П. Т. Муравйов,
В. Г. Шевченко, А. Ю. Коритна**

Одеський національний медичний університет

TEACHING OF SURGERY IN CREDIT-MODULAR SYSTEM

**I. Ye. Borodayev, I. V. Sharapov, O. B. Zubkov, V. M. Kachanov, P. T. Muravyov,
V. H. Shevchenko, A. Yu. Korytna**

Odessa National Medical University

Особливості модульного навчання полягають у тому, що студент частково або повністю самостійно може працювати із запропонованою йому навчальною програмою, що містить у собі цільову програму дій, бази інформації й методичні посібники для досягнення поставленої дидактичної мети. У цьому випадку функції викладача можуть змінюватися від інформаційно-контролюючих до консультаційно-координуючих. Модульно-рейтингова програма освіти відкриває студентам доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, дає нові можливості для творчості, набуття й закріплення професійних навичок.

Peculiarities of modular training consist in that the student partly or completely can independently work with the curriculum offered to him which comprises the target program of actions, bases of the information and a methodical manual for achievement of the set didactic purposes. In this case functions of the teacher can change from information supervising up to advisory coordinating. The modular-rating program of education opens to students access to non-conventional sources of the information, raises efficiency of independent work, gives completely new opportunities for creativity, findings and fastenings of various professional skills.

Вступ. Хірургія – одна з галузей медицини, де питання якості та її оцінки мають найголовніше значення. Той рівень медичних знань, який сьогодні закладається у вузі, назавтра буде наданий пацієнтам. Згідно з положеннями Болонського процесу, у наш час у вищій школі впроваджується рейтингова система навчання. Як відомо, рейтинг – це кількісна оцінка якості навчання студентів конкретної дисципліни. Впровадження рейтингової системи сприяє підвищенню творчого підходу у навчанні та контролю знань. Індивідуалізація процесу викладання, інтенсифікація та активізація самостійної роботи дозволяють підвищити об'єктивність оцінки. Це потребує від студента регулярної копіткої роботи протягом усього періоду навчання. При викладанні клінічних дисциплін у медичному вузі звичайно використовуються класичні методи навчання практичних навичок: виконання навчальних операцій на кафедрі оперативної хірургії, знайомство з плановими та невідкладними операціями на кафедрах загальної, хірургії № 1, № 2, № 3, акушерства та гінекології, взяття участі у деяких з

них; аускультация, перкусія, пальпація на кафедрах внутрішніх хвороб та ін.

Використання нових сучасних технологій (мультимедійна система навчання, дистанційне навчання, телемедичне консультування, комп'ютерні програми, відеотехніка з системою “зворотного зв'язку”) дозволяє розширити дидактичні можливості при навчанні студентів, таким чином метою роботи є оцінити ефективність викладання хірургії в умовах кредитно-модульної системи.

Основна частина. На кафедрі хірургії № 2 Одеського національного медичного університету кредитно-модульна система навчання та кількісна оцінка контролю знань (рейтинг) використовується з 2008 року. Робота ведеться за трьома напрямками. Перший з них – рейтингова оцінка засвоєння обов'язкової програми (поточний рейтинг). Увесь курс хірургії розбито на два окремих логічно завершених підмодулів. Заняття проводяться у вигляді тренінгів, розборів клінічних ситуацій з переглядом та аналізом відеофільмів. Залежно від якості відповіді та кількості

контрольних завдань з кожного модуля студент набирає визначену кількість балів. Сума балів, отриманих студентом за два змістових модулі, визначає його поточний рейтинг. Другий напрямок – рейтинг мотивації та самостійної діяльності студента. При переліку балів рейтингу мотивації враховується дисциплінованість, навчально-дослідницька та науково-дослідницька робота студентів. До самостійної роботи студентів відносять навчально- та науково-дослідницьку. За кожну з цих форм студент отримує додаткову кількість балів. Третій напрямок рейтингової системи – формування професійних вмінь та практичних навичок. Відповідно до програми студент має освоїти тридцять практичних навичок.

Підвищення вимог до самостійної роботи, засвоєння (тренінг) методик виконання найбільш розповсюджених лікарських дій визначає необхідність всебічного використання можливостей сучасних технологій:

– використання комп'ютерних технологій, спрямованих на покращення якості персонального навчання за допомогою “електронних підручників”;

– введення технічних засобів навчання до навчального процесу, що дозволяють ефективно вивчати питання обслідування хворих, проводити диференційний діагноз, визначати протокольний (типовий) варіант лікування;

Література

1. Гликман И. З. Основные подходы к образованию / И. З. Гликман // Инновации в образовании. – 2008. – № 5. – С. 4–17.
2. Кочетова Л. В. Методические подходы к преподаванию курса общей хирургии / Л. В. Кочетова, Ю. С. Винник // Современные проблемы науки и образования. – 2009. – № 2. – С. 42–43.
3. Медведенко Н. В. Модульно-рейтинговая технология оценки достижений студентов вуза / Н. В. Медведенко // Стандарты и мониторинг в образовании. – 2008. – № 1. – С. 18–22.

– створення та втілення інтерактивних навчаючих програм таких типів:

- навчаючі;
- контролюючі;
- навчально-контролюючі (найбільш відповідають принципам економічної доцільності та ефективності).

Крім цього, накопичувальна система оцінки навчального процесу дозволяє ефективно виявляти недостатність знань та вмінь, засвоєння яких проводилось на попередніх курсах. Виявлені недоліки є предметом розгляду на засіданнях циклової методичної комісії “Хірургія”, яка узгоджує та коригує спадкоємність викладання даної дисципліни у медичному університеті.

Висновок. Таким чином, рейтингова система навчання дає можливість впроваджувати додаткові етапи контролю якості знань, інтенсифікувати та більш рівномірно розподіляти навантаження впродовж усього навчального року. Впровадження модульно-рейтингової технології дає можливість оцінити стан навчально-пізнавальної роботи студентів за циклом “Абдомінальна хірургія”, а також – ефективність якості навчання студентів професорсько-викладацьким складом кафедри, мотивувати студентів систематично займатися впродовж навчального року.

4. Мілерян В. Є. Методичні основи підготовки і проведення навчальних занять в медичних вузах: метод. посібник / В. Є. Мілерян. – К. : Хрещатик, 2004. – 80 с.

5. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [Т. І. Сущенко та ін.]. – Запоріжжя, 2010. – Вип. 6 (59). – 452 с.

6. Хірургія (практичні заняття). Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів IV рівня акредитації / під ред. Я. С. Березницького. – Дніпропетровськ, 2006. – 127 с.